ATATÜRK

Albümü

1881 1938

DOĞUMUNDAN ÖLÜMÜNE KADAR

Doğumundan Ölümüne Kadar

ATATÜRK

Albümü

Hazırlayan:

Niyazi Ahmed Banoğlu

Lâdik Ortaokulu
Müzik Kolunun
Tertip ettiği Halk Türküleri
akıma musabakan
birincisine
17. IV. 1957
Okul Md. Müzik Kolu yönetim
İsrat Coşkun
[illegible]

YENİ TARİH DÜNYASI ATATÜRK SERİSİ
YAYINLARINDAN

Umumî Tevzi Yeri:

SABRİ ÖZAKAR
Ankara Cad. No. 42/1

Kapak ve sayfa kompozisyonları: **Reklâm Stüdyo'da** hazırlanmıştır ★ Kapak ve iç klişeler: **Birlik Klişe Atölyesi** ★ Kapak baskısı: **İstanbul Matbaası** ★ İç baskı: **Nurgök Matbaası.**

İthaf

Atatürk'ün fâni hayata vedaından sonra doğmuş bir genç kız, bu albümdeki resimleri huşu' ve heyecanla seyrettikten sonra : «Allahım dedi, Atatürk, bir insan olarak bu dünyada yaşadı mı? İnanamıyorum.»

Madde olan resimde bu derece mânalaşan bir duygu, Atatürk sevgisinin, Atatürk imanının nesilden nesle nasıl devam edeceğinin en canlı misali değil midir?

O'nunla yaşadığımız günler, şimdi bize bir masal devri gibi geliyor. 20. asırda bir masal devri yaşatan büyük Atatürk için : «O'nu sevmek millî bir ibadettir» diyen Bayar ve: «Bütün hayatında bize ruhundaki ateşten canlılık verdin. Emin ol, aziz hâtıran sönmez meş'ale olarak ruhlarımızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır.» diyen İnönü, nasıl ebedî Atatürk'ün Türk milletine nefhettiği sevginin ebedî olduğunu ifade etmişlerse : «Atatürk'süz dünya artık enteresan değildir.» diyen bir yabancı da, bu cümlesi ile Atatürk'ün dünya ve insanlık ölçüsündeki tarifini yapmıştır.

Resimlerinde de bize hitap eden derin mânalar okuduğumuz güzel ve muhteşem yüzlü Atatürk, bu albümünü, seni bir insan olarak yaşadığına inanmayacak kadar gönlünde ilâhlaştıran, vatanı ve istikbali emanet ettiğin bugünkü ve gelecek nice Türk nesillerine armağan ediyorum.

Niyazi Ahmed Banoğlu

Bir izah

Bu albümdeki «Atatürk devri fotoğrafları»nın çoğu, Atatürk'ün emektarı ve yıllarca kendisini hizmetine vakfettiği Bay Rıdvan Güran tarafından çekilmiştir. Fotoğrafların çoğu enstantane olduğu için de kıymetlidir. Atatürk'ü ebedî uykusunda gösteren resimler de Bay Rıdvan Güran tarafından çekilmiştir. Hizmet günlerinde bu resimleri almayı bilmekle Türk milletine ebedî kıymetler kazandıran bu Atatürk âşığı genci tebrik etmeyi vazife biliriz. Rıdvan Güran'ın fotoğraflarının hakları mahfuz bulunmaktadır.

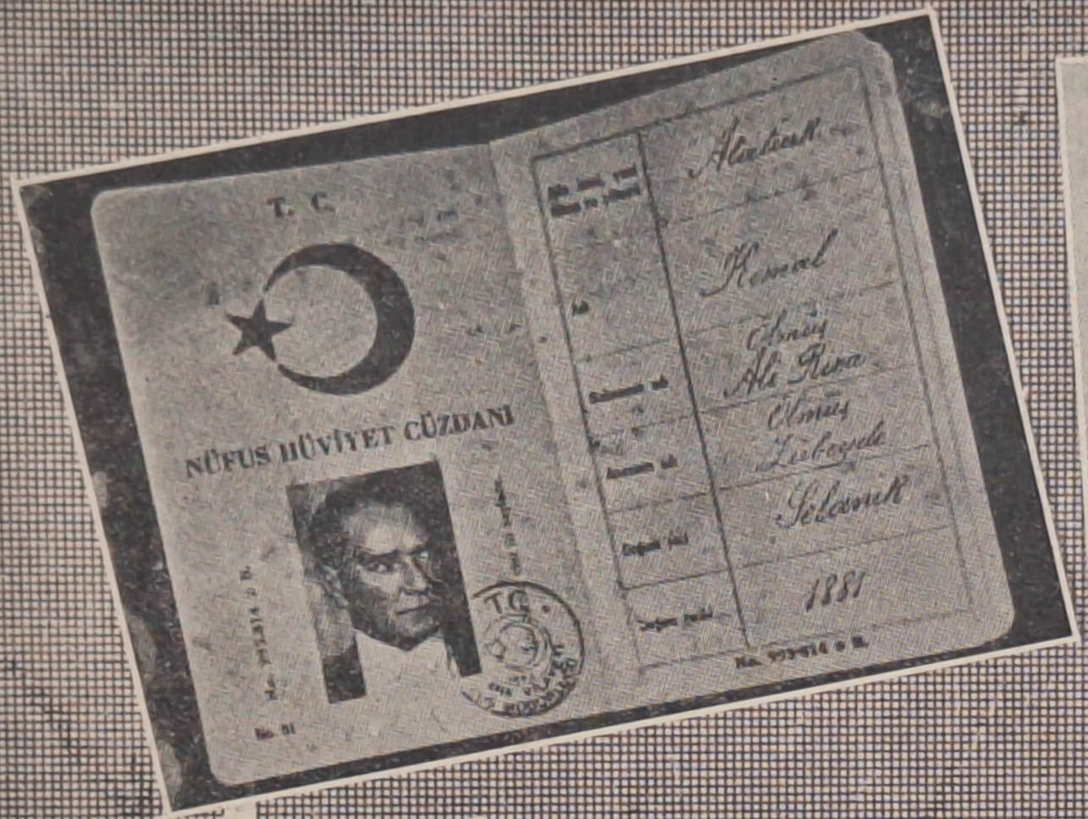

İstiklâl HARBİNE Kadar

İlk sayfada Atatürk'ün babası Ali Rıza Bey üniforması ile, annesi Zübeyde Hanım ve eşi Lâtife Hanım. Bu sayfa: annesi, Erkânı harp zabiti ve doğduğu ev

Mustafa Kemal (Atatürk) Trablusgarp'ta

Arabistan cephesinde Türk ordularına kumanda ederken, gene haşmetli, gene lider...

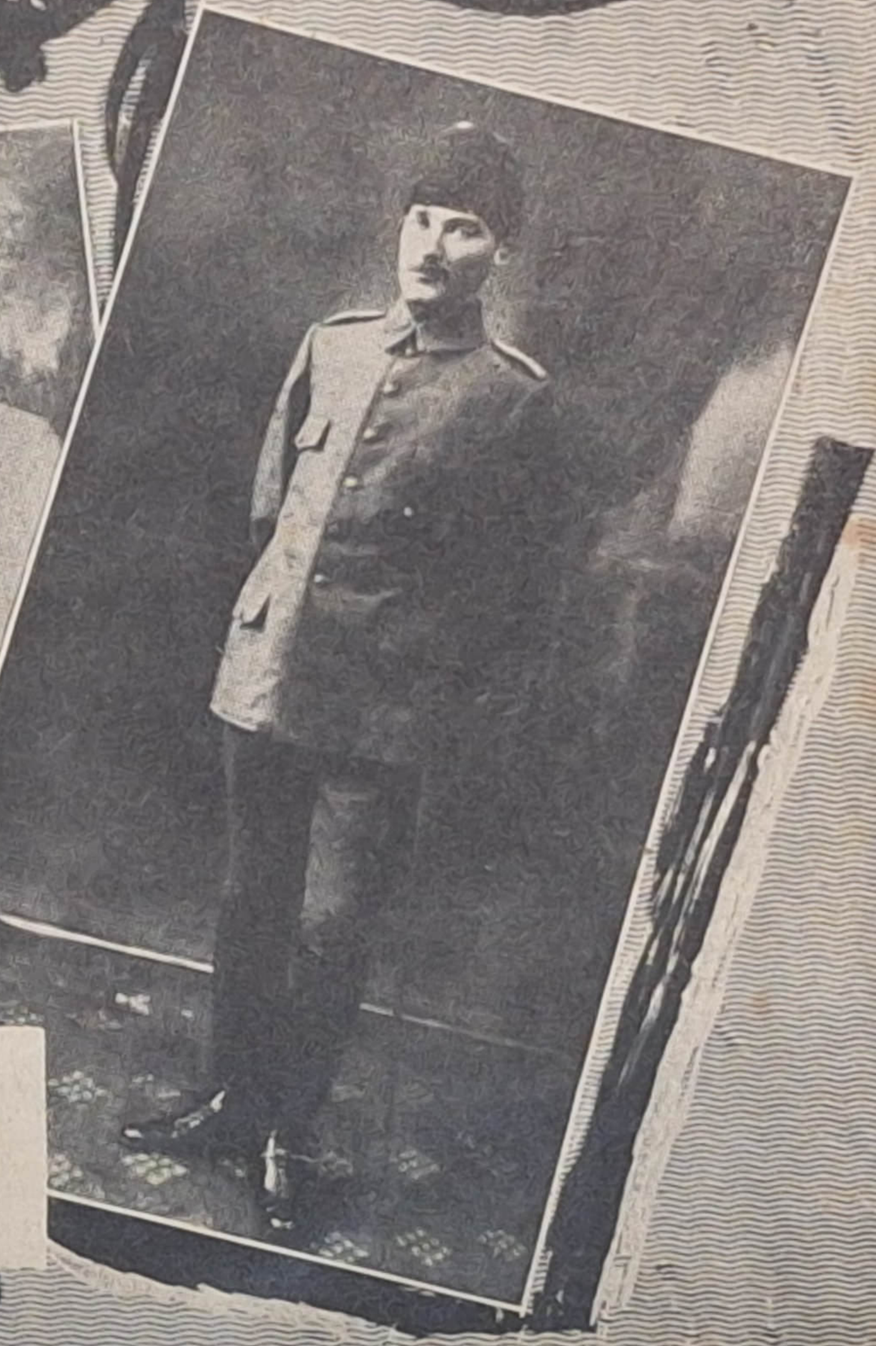

Mustafa Kemal Erkânı harp zabiti ve üniforması ile bir pozu. (Grupta oturanlardan sağdan birinci).

Bu nadir resim, Mustafa Kemal'i Derne'de bir teftişte gösteriyor. Öndeki atlı Enver Paşadır.

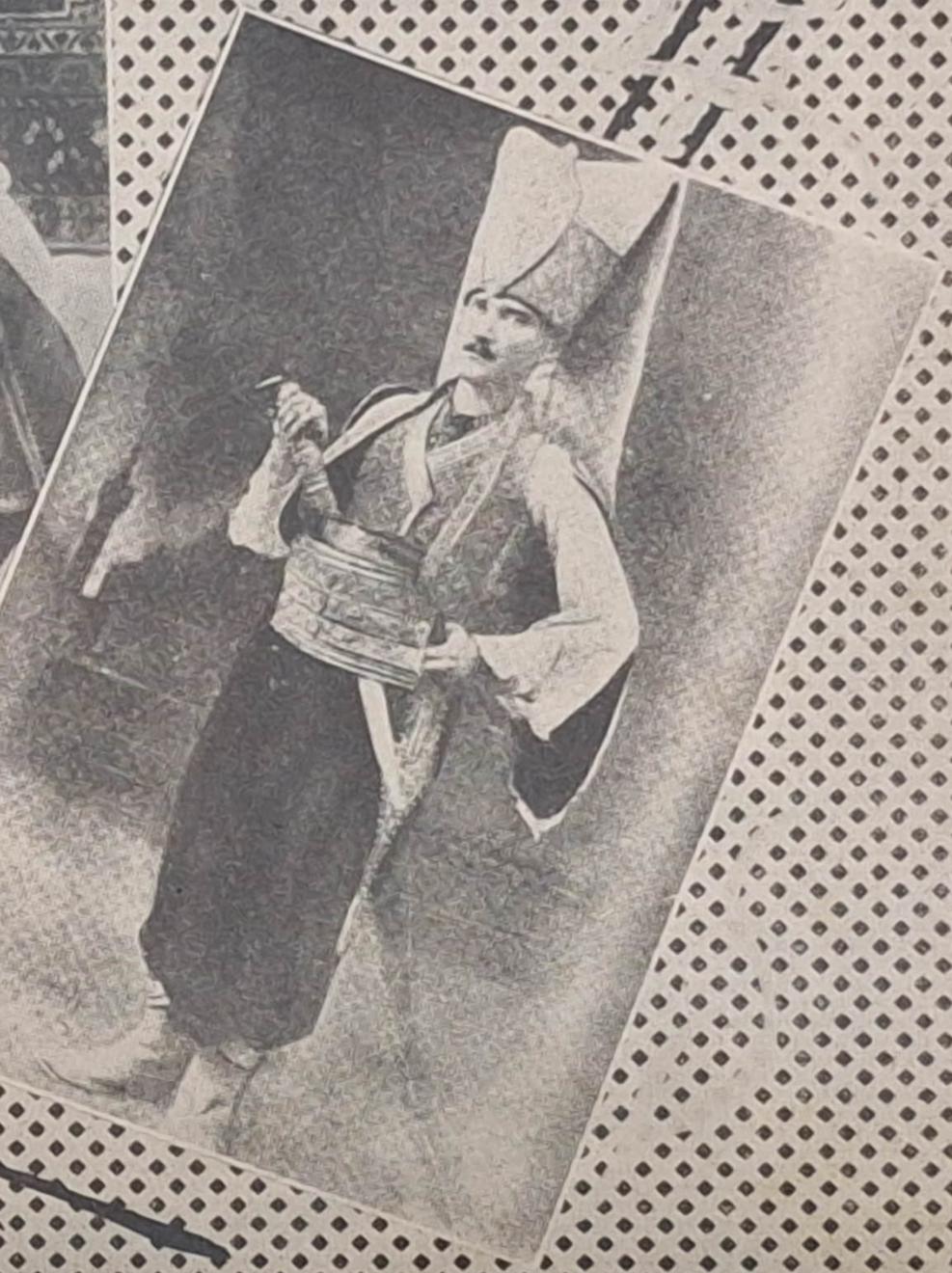

Mustafa Kemal'in muhtelif kumandanlık resimleri.

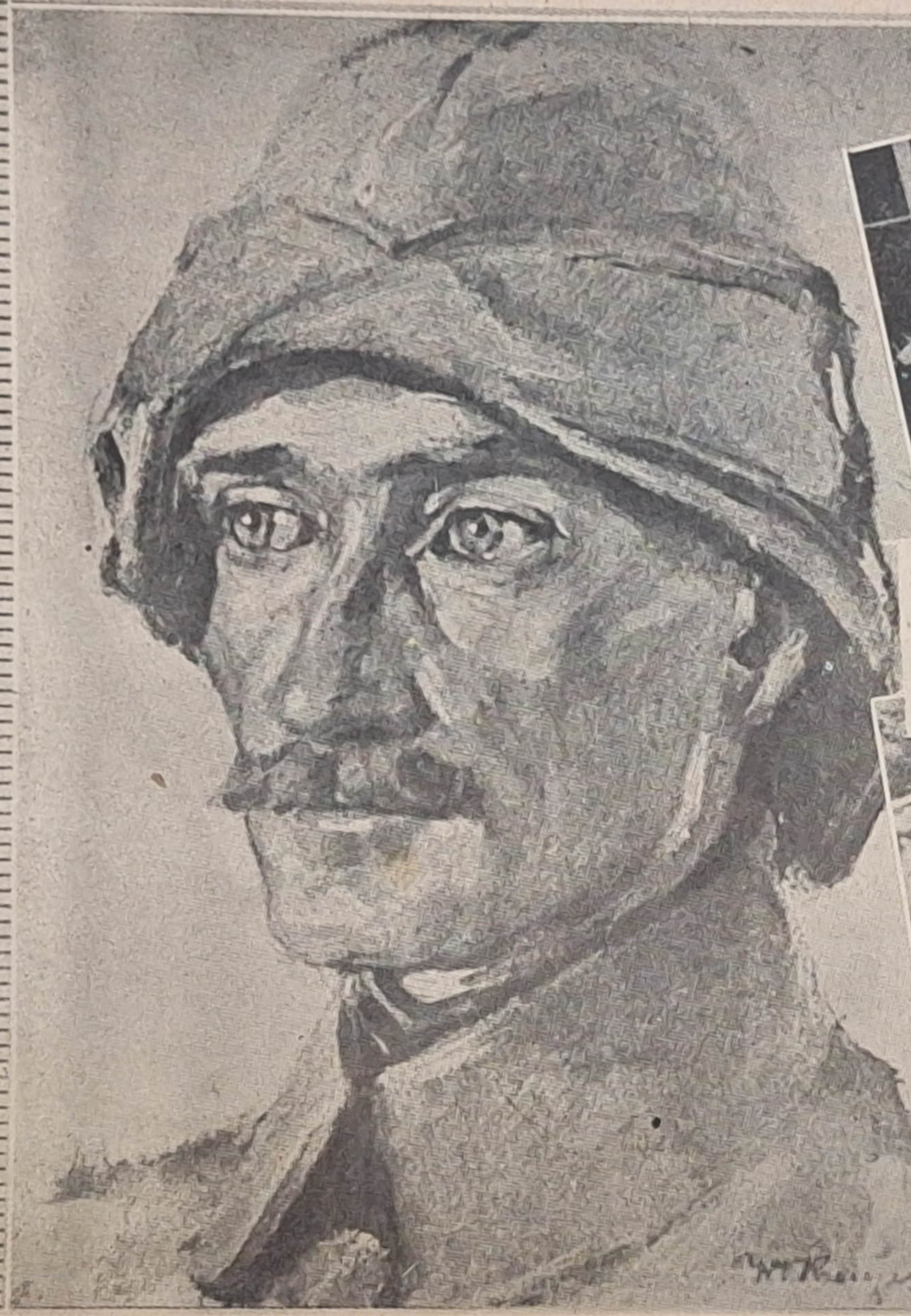

Mustafa Kemal Çanakkalede.

Çanakkalede Liman Fon Sanders ile ve muhtelif gruplarda.

İLİM ADAMI ATATÜRK.

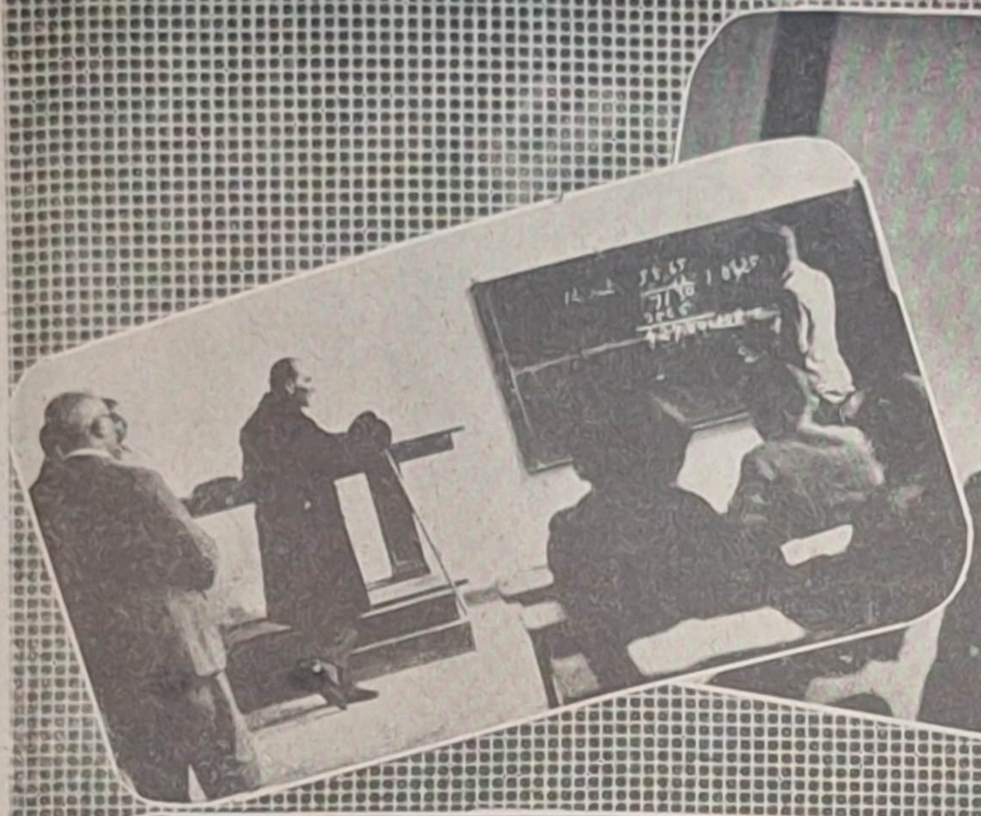

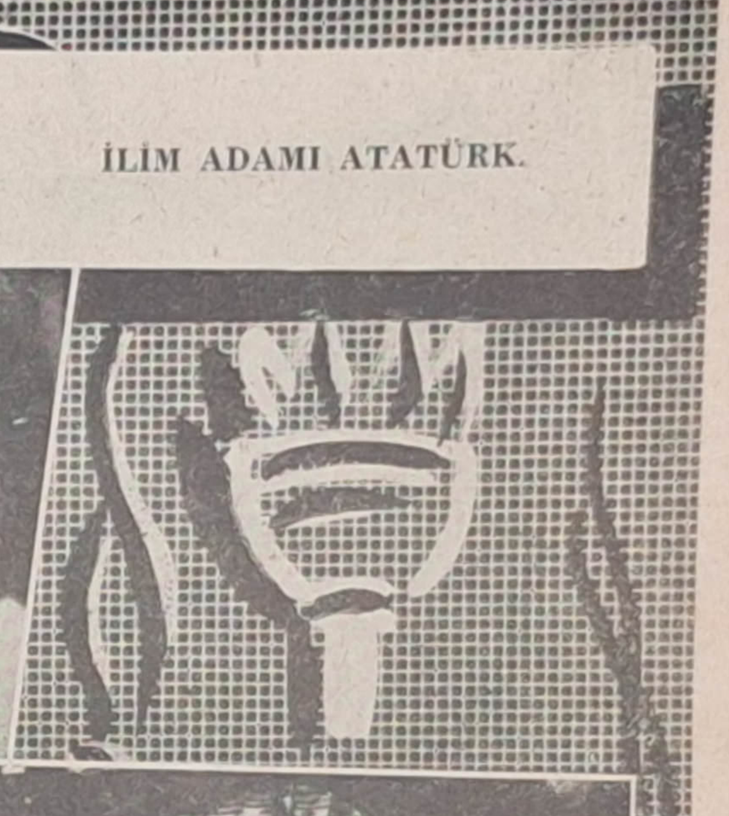

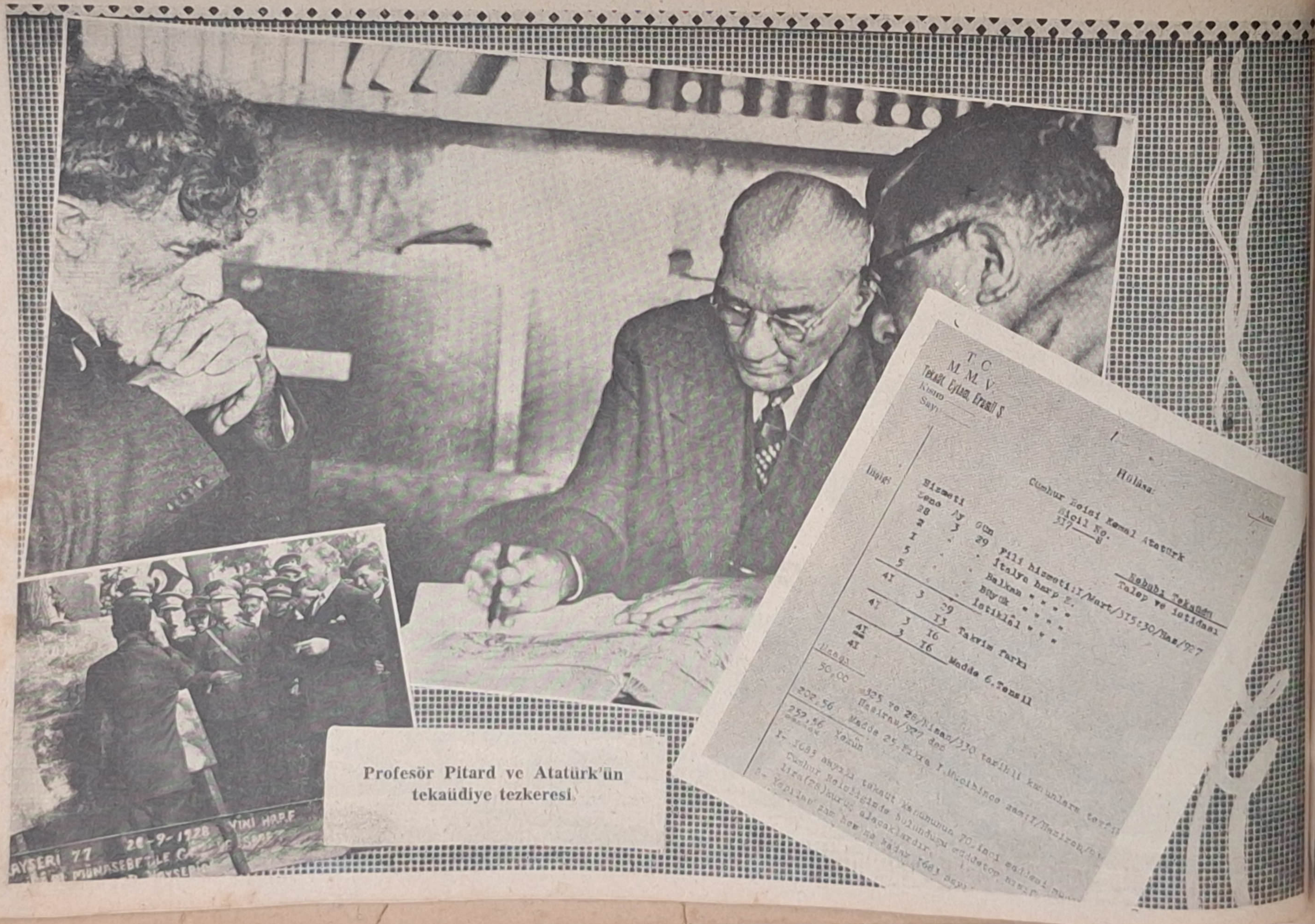
T. C.
M. M. V.
Hülâsa:
Cumhur Reisi Kemal Atatürk
Kabûbi Tekaüdi
Talep ve istidası
Fiili hizmetli:I/Mart/315:30/Mar/927
İtalya harp s.
Balkan " "
Büyük " "
İstiklâl " "
Takvim farkı
Madde 6.Fensil
Yekûn
Madde 25.Fıkra 1.Mucibince asaş:1/Nisan/927 den
Cumhur Reisliğinde bulunduğu cedaston mezar
Profesör Pitard ve Atatürk'ün
tekaüdiye tezkeresi

İSTİKLAL HARBİ Günleri

Ordudan istifa ettikten sonra: Sine-i millette bir ferd

Sıvas Kongresinde, sine-i millette bir ferd.

Yukarıda, sağda Salih, Fethi Okyar, Cevad Abbas, Ruşen Eşref, Rauf, Abdülhalik Renda ile, solda yaverleri ile, sağda (Ya İstiklâl, Ya Ölüm) parolasiyle emrine aldığı kahraman ordusuyla kat kat üstün düşmanı denize döken Müşir Gazi Mustafa Kemal..

Yurd yer yer işgal altında iken milletine iman aşılayan Mustafa Kemal Sıvas Kongresinde, Müşir üniformasiyle ve diğer iki kendine has pozu, altta sağda yaverleri ve silâh arkadaşlariyle bir teftiş esnasında.

1927 de Ankarada Çubuk ovasında-
ki tatbikatta askerî üniforma ile,
ortada İcra Vekilleri Heyeti Reisi
Hüseyin Raufla beraber ve Türk
Milletini ebedî bir esaret ve mah-
volmaktan kurtaran Başkumandan
Mustafa Kemal...

Hacı Bayram Camii önünde bir dua, altta sağda karanlık günleri ışığa ve nura ulaştıran Gazi Mustafa Kemal bir yurd gezisinde ve gene bir yurd gezisinde Lâtife Hanımla.

Yukarıda sağda : Millî Mücadelenin imkânsızlıkları içinde ümid ve iman sembolü Mustafa Kemal karlar içinde istirahat halinde, ortada Türk dostu Fransız edibi Klod Farer'e verilen bir ziyafette, askerî bir tatbikatta emir veriyor, altta : İstiklâl Harbi kumandanları 1922 de Akşehirde.

Yukarıda Mustafa Kemal Birinci Büyük Millet Meclisi Reisi olarak bir törende, solda yukarıda ve altta Mısır Hidivi Kâmil Paşanın kızı Prenses Kadriye'ye imzalı ithafları, altta sağda tarihî Benz otomobili ile bir seyahatte.

Yukarıda Türk dostu Fransız edibi Klod Farer Millî Mücadele'nin heyecanlı günlerinde Adapazarında Mustafa Kemal'i ziyaret hâtırası, altta sağda bir seyahatte ve milletin efendisi Türk köylüsü ile, solda Azerbaycan ve Rus elçilerile konuşuyor.

Buhara Cumhuriyetinin hediye ettiği tarihî kalpak ve kürk'ü ile Mustafa Kemal.

Millî Mücadele esnasında öğretmenler arasında ve Benz otomobili ile bir teftişte.

Atatürk İstiklâl Harbinde halk ve mektep talebeleri arasında

— Atatürk İstiklâl Harbinde Antakyayı temsil eden iki çocuğa Mersinde: "Bin yıllık Türk yurdu yad ellerde kalamaz!" diye hitap ediyor

Dinmiyen heyecanların kalplerde titreştiği Millî Mücadele günleri, Atatürk cepheden cepheye atılıyor, kurtuluş imkânları arıyordu. Solda Refet Paşa ile ve bir seyahatte görüyoruz.

Millî Mücadelede Azarbaycan ve Rus elçileri Aralof ve Abilof'la beraber, altta Garp cephesinde Kâzım Karabekir ve Mareşal Çakmak ile bir seyahatte..

Üstte: Rauf Orbay ve Ali Rüstem beylerle, solda: Lâtife hanımla bir seyahatte, bir cephe teftişinde ve B. M. Meclisi Reisi Gazi Mustafa Kemal.

Müşür Gazi Mustafa Kemal'in tipik bir resmi, süvari geçidini ve piyade kıtasını teftiş ederken, solda yukarıda Ali Fuad Paşa ile, altta Fevzi Çakmakla askerî tatbikatta..

Başkumandan cephe gerisinde harekâtı takip ediyor, iki yaveri Recep Zühtü ve Cevad Abbas'ın arasında, top güllelerinin uçuştuğu harp sahasında meşhur enstantane resmi.

Zaferden sonra ilk askerî tatbikatı tesbit eden İzmirdeki harp oyunlarında... Bu toplantıda bulunanlar arasında halen yalnız Fahreddin Altay ve Ali Fuad Paşalar hayattadırlar.

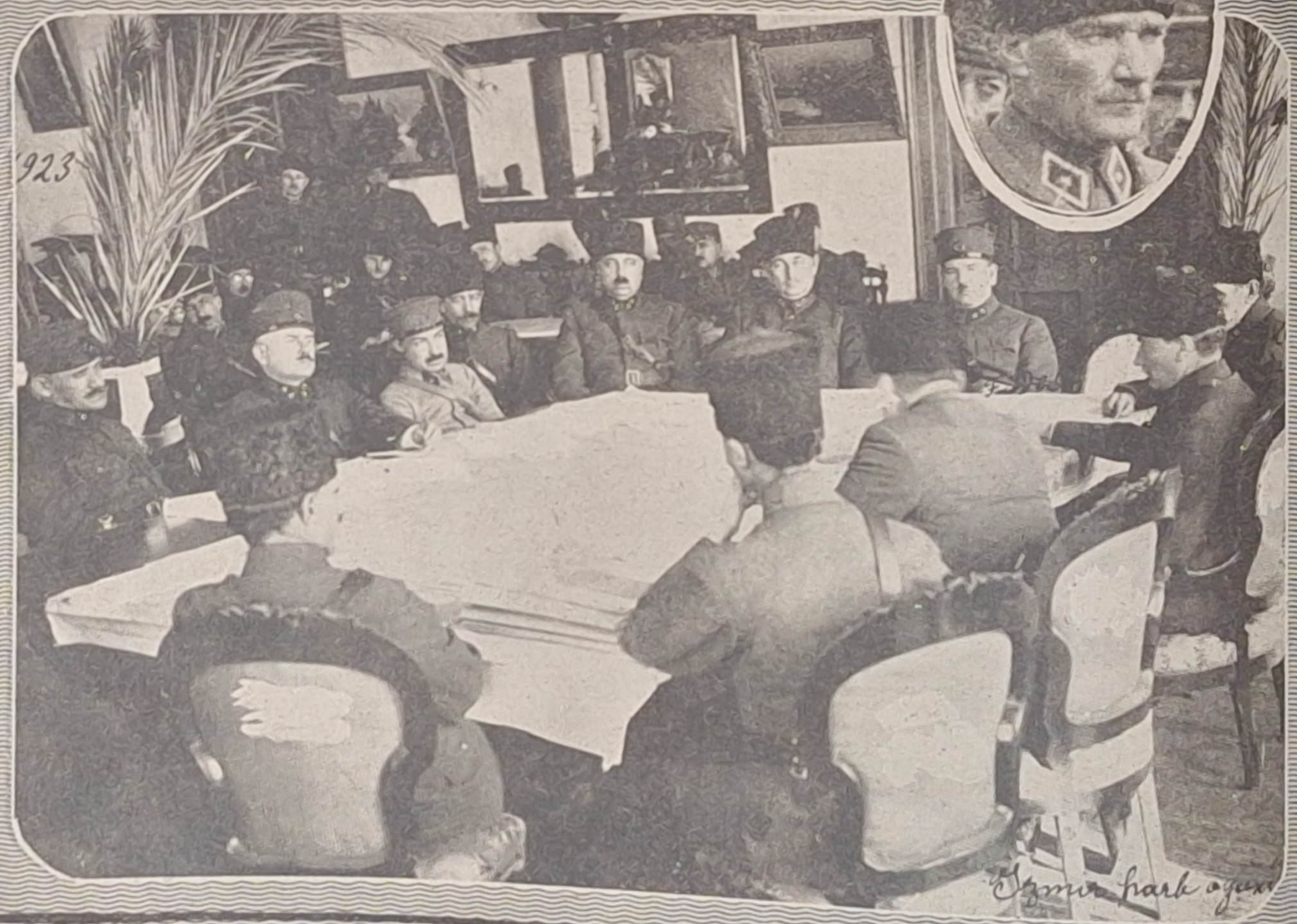

Yabancı
Devlet
Reisleriyle

Hâşimî Ürdün Meliki Emîr Abdullah'ın ziyaret hatıraları.

Resim : R. G.

İran Şahı Rıza Şah Pehlevî ve Melik Abdullah ile seyahat ve görüşmelerde

İran Şahı Rıza Şah Pehlevî ile muhtelif seyahatlerde, yukarıda solda 1932 Cumhuriyet Bayramı ziyafetinde.

Sağda yukarıda Romanya Erkanıharbiye Reisi General Rudenko ile, solda İsveç Veliahdı Güstav Adolf ve Yugoslav Kralı ikinci Aleksandr ile.

İngiliz Veliahdi, tahta geçmeden önce Dük dö Gal olarak memleketimizi ziyaretinde, aşağıda Dük dö Gal kendisine tahtı bile feda ettiren Madam Simpson ile Atatürk'ün sofrasında..

Yukarıda sağda Afgan Kralı Emanullah ve Kraliçe Süreyya, altta: Bugünkü Yunan Başvekili Papagos, solda yukarıda Cumhuriyetin 10. yılında Voroşilof'la, altta Irak Kralı merhum Birinci Faysal ile..

Manevra alarda

Askeriğ mutalaalar
Tenkid edilmelidir.
K. Atatürk

Yapıldığı sırada geniş akisler bırakmış olan Trakya Manevralarında bir cip uzerınde ve merhum Salıh Omurtak ile görüşürken.

Hayatında son olarak bulunduğu Ege Manevralarında Mareşal ve genç subaylar arasında askerî mübahaselerde.

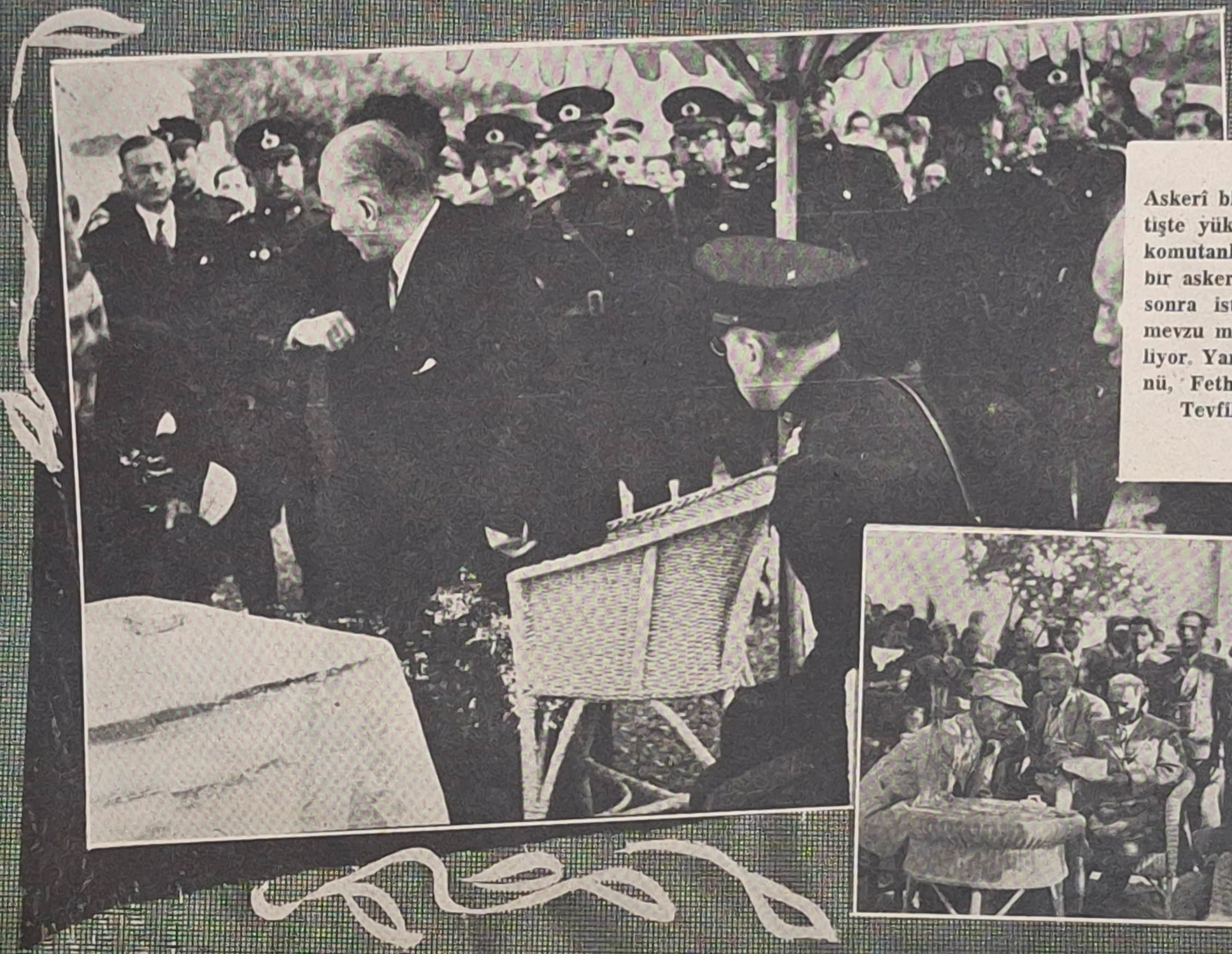

Askerî birlikleri teftişte yüksek rütbeli komutanlarla, altta bir askerî tatbikattan sonra istirahatte bir mevzu münakaşa ediliyor. Yanlarında İnönü, Fethi Okyar ve Tevfik Rüştü.

Bir yurd gezisinde askerî birlik tarafından karşılanışı, manevra sahasına gidiş ve 1930 Trakya Manevralarında.

Başından nihayete kadar takip ettiği ve bütün Kabine âzasının bulunduğu Ege harp oyunlarında Mustafa Muğlalı'nın verdiği izahatı dinliyor, altta Şükrü Kaya ile.

Çok saydığı rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak'la beraber ve Trakya Manevralarında.

Başkumandan Atatürk Ege manevralarında araziye intibak etmiş Mehmetçikle görüşüyor. Kumandanlarla görüşüyor ve geçit resminde tayyareleri seyrediyor.

Manevralarda tatbikatı takip ediyor ve İnönü ile bir dinlenme anında.

Aynı zamanda dünyanın en şık insanı olan eşsiz Atatürk'ün Trakya Manevra sahasında muhtelif enstantaneleri.

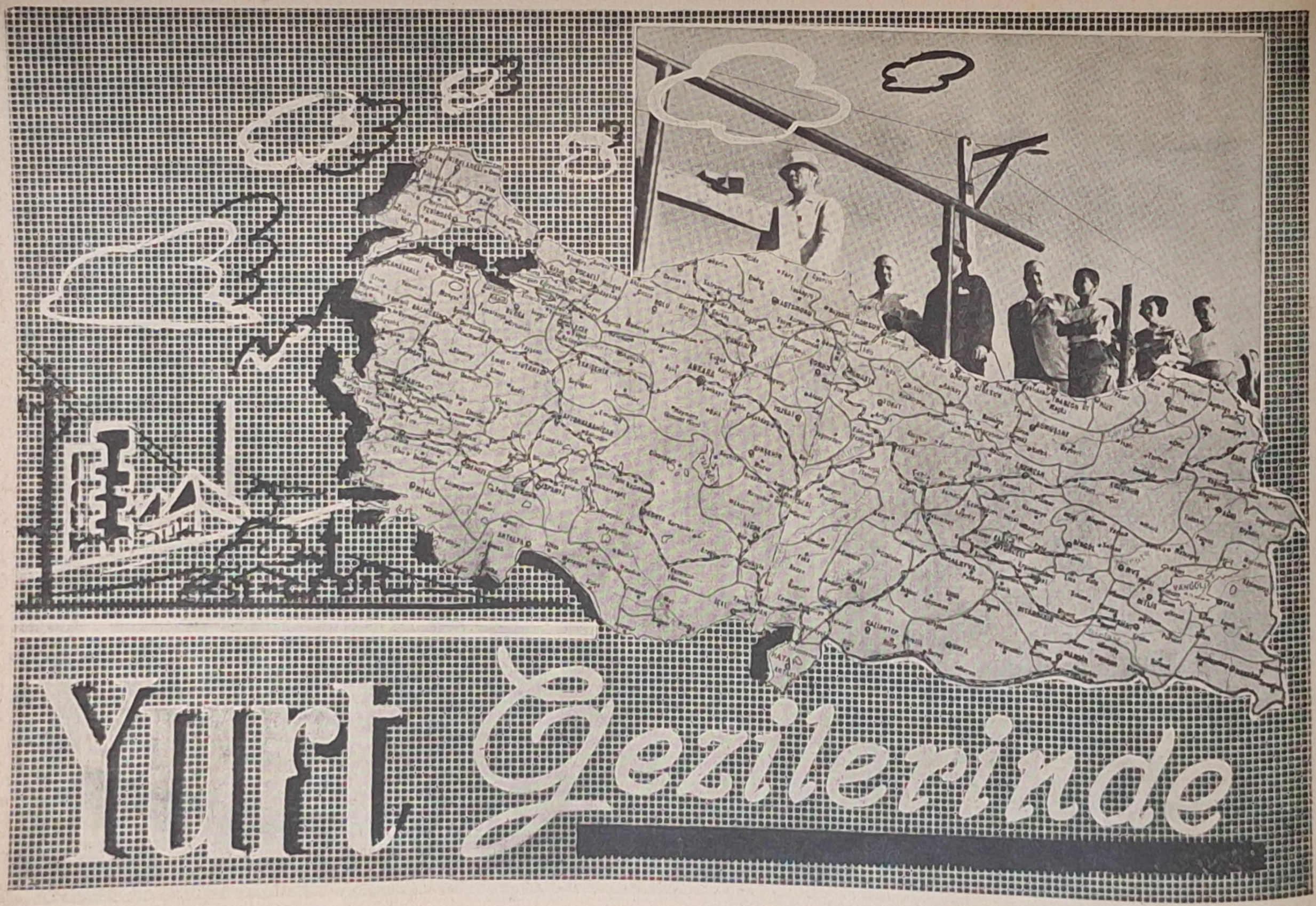
Yurt Gezilerinde

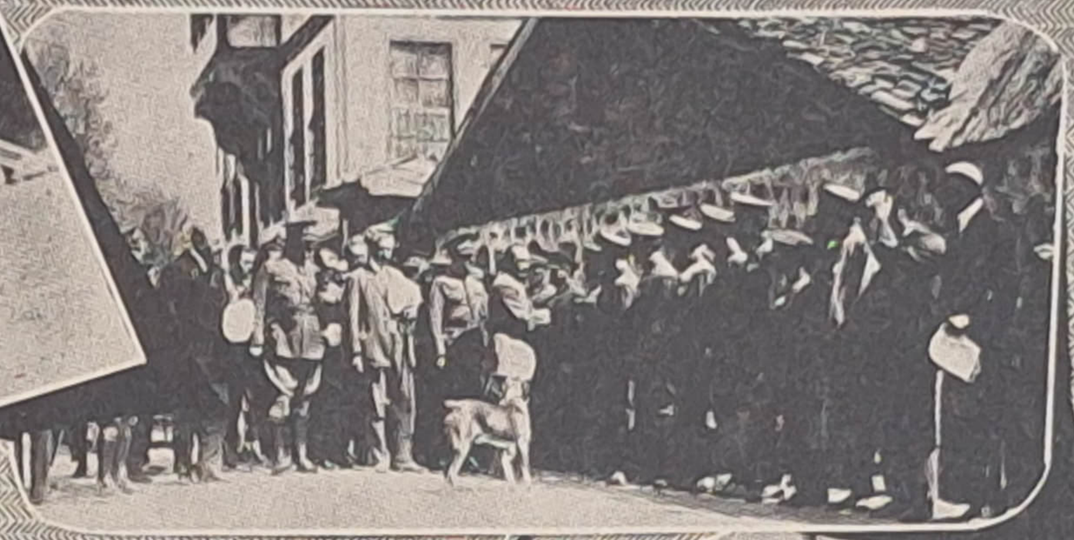

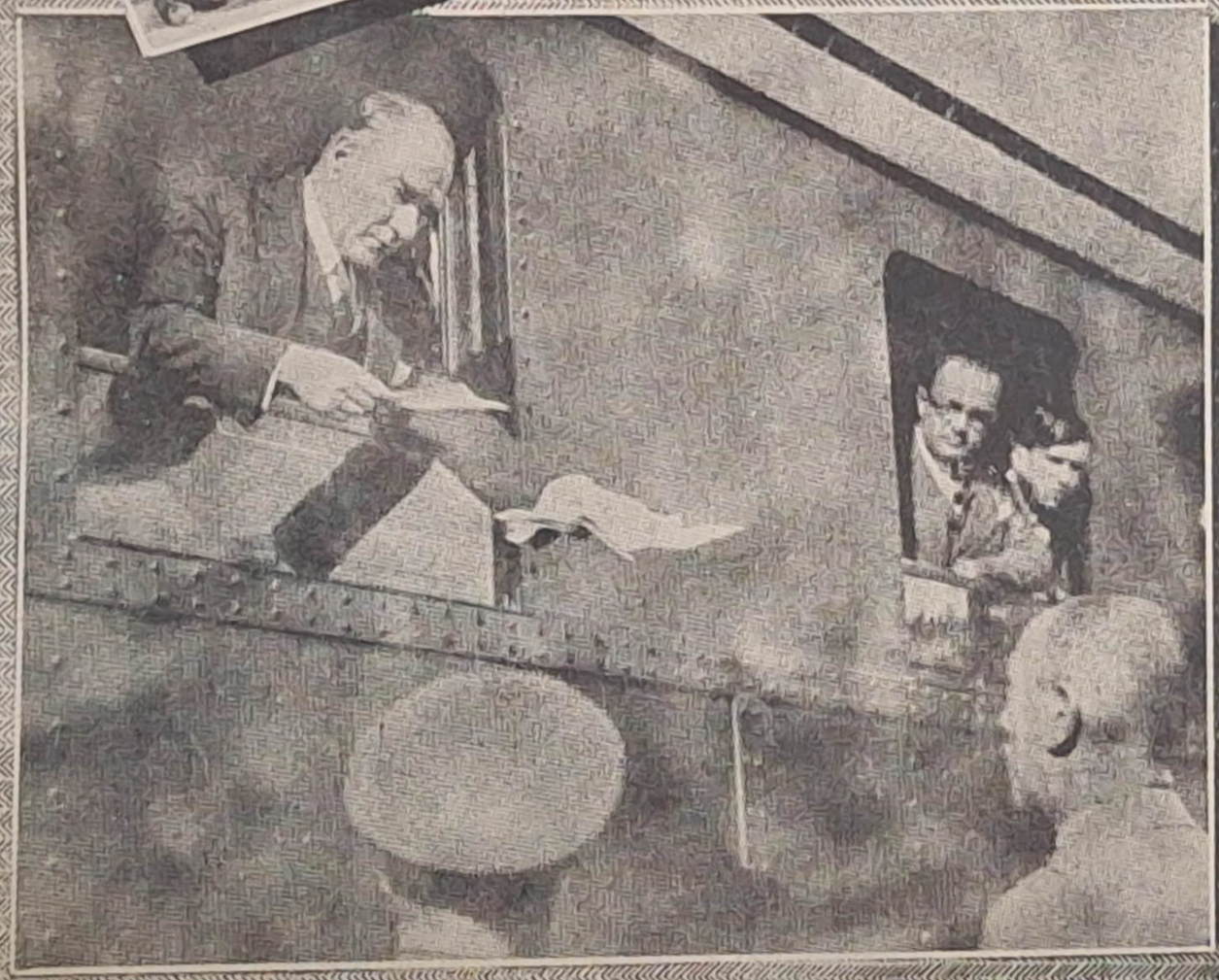

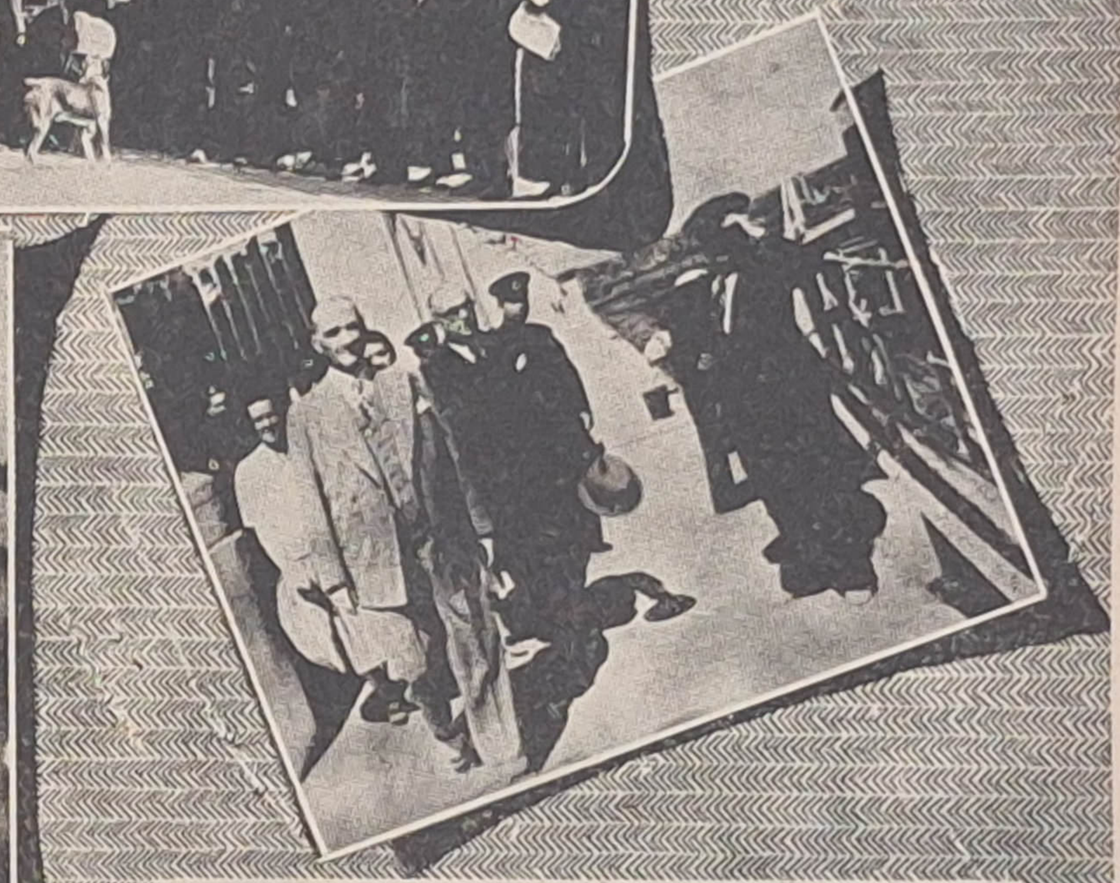

Yukarıda sağda Kastamoni seyahatinde, solda Bursada, sağda altta Bayar'la ve çok sevdiği Türk köylüsünün bir istidasını kabul ederek görüşürken.

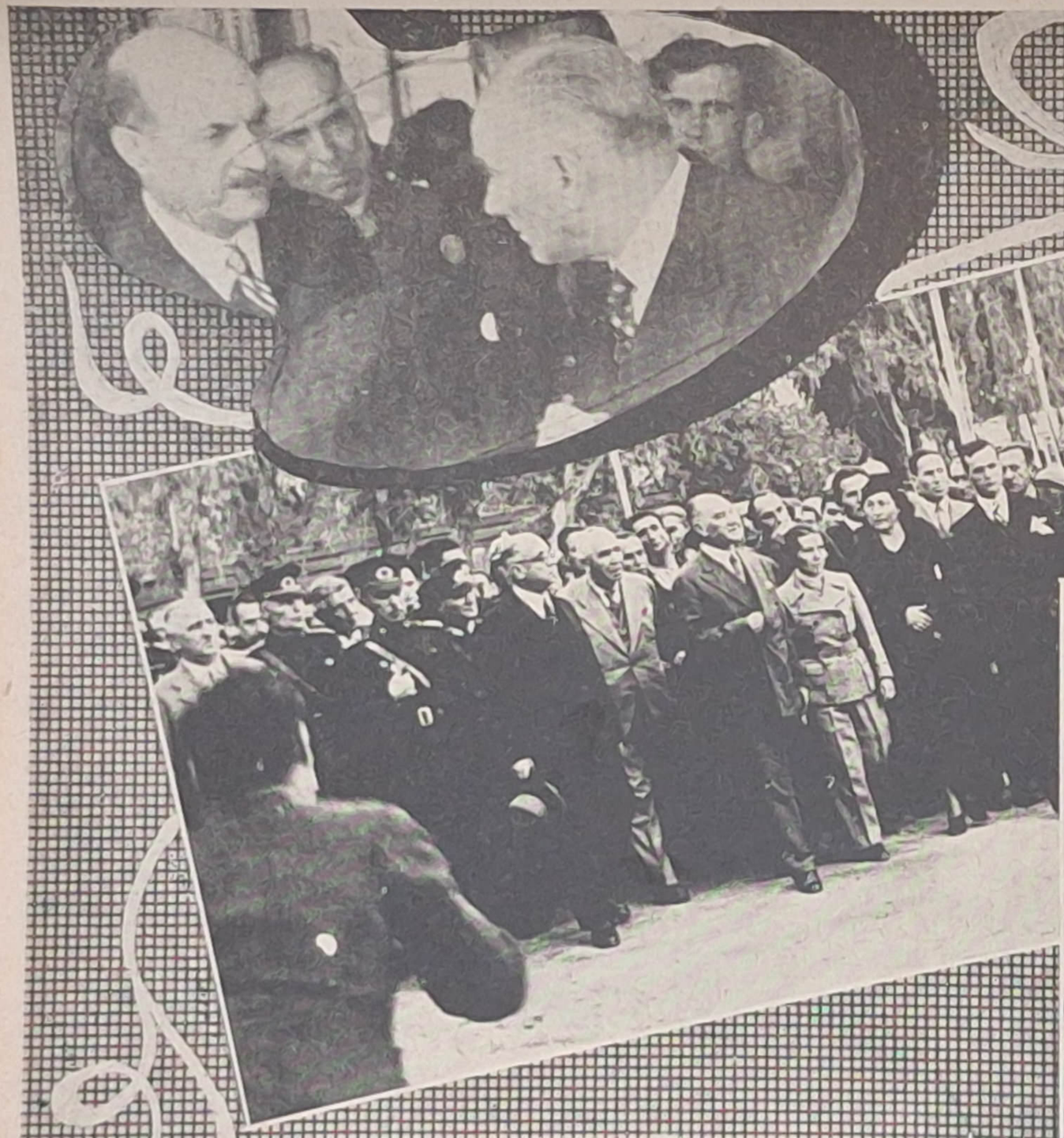

İstanbul Valisi merhum Muhiddin Üstündağ ile görüşüyor, Bayar'la bir seyahatte karşılanışı ve Falih Rıfkı Atay ile.

1936 Cumhuriyet Bayramında tebrikleri kabule giderken, iki ayrı seyahatte ve bir portresi.

Yukarıda Bayar'la, yaveri ile, altta Trabzonda (arkasında İsmail Müştak, Tahsin Uzer ve Salik Bozok merhumları görüyoruz), altta sağda tipik bir pozu.

Yukarıda solda İnönü ile, çok sevdiği deniz ile başbaşa, ve İstanbulda Polonez köyüne yaptığı bir gezintide, mes'ut ve neş'eli günleri...

Yukarıda gözlüklü nadir fotoğraflarından biri ve muhtelif seyahatlerinde...

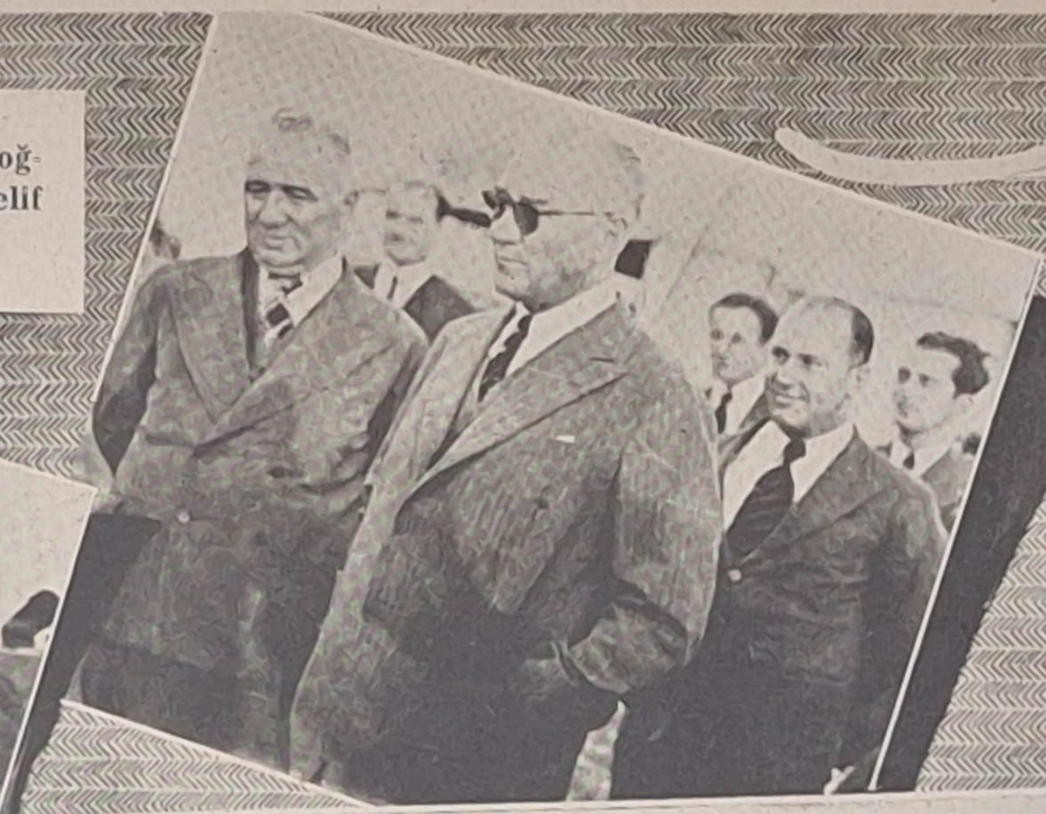

Florya'da, Şükrü Kaya, Salih Bozok ve Cevdet Kerim İncedayı'nın dahil olduğu bir grupta, İnönü ile bir otomobilde..

Profesör Herbert Melzig'in kitabı için poz verip çektirdikleri resimleri, Prof. Afet İnan, Sabiha Gökçen ile bir törende, İnönü ve bir portresi.

Yukarıda bir seyahatte, trenden inerken, İnönü ile bir törende ve harita üzerinde tetkik yaparken.

Son Tunceli seyahatinde bir yürüyüş esnasında. Atatürk bu seyahatte Kabine arkadaşlarına bir çok direktifler vermiş ve Tunceli'nin imarını emretmişti. Altta bir veda' esnasında..

Maarif Vekili Reşid Galip'in de iştirak ettiği bir yurd gezisinde, Bayar ile ve bir seyahatte istirahat hâlinde.

İki portresi ve
iki grupta.

Tuncelinde Fırat nehri kıyılarında tabiatin muhteşem manzaralarını temaşâ ediyor, Şükrü Kaya ve İsmail Müştâk ile, altta çok önem verdikleri bir Türkkuşu gösterisinde...

Çok sevdiği küçük Ülkü ile, İnönü ile bir meseleyi konuşurken, tipik ve kendine hâs bir pozu ve bir seyahatte.

Yukarıda bir Türkkuşu gösterisinde Bayan Yıldız ile, ortada Mersin portakal bahçelerinde, sağda bir gösteri sırasında ve bir portresi.

Ortada Zonguldakta karşılanışı, altta Mersin demiryolu atelyesinde ve iki ayrı pozu.

Yukarıda yurd seyahatinde, altta iştirak ettiği son Cumhuriyet Bayramında (29 Ekim 1937) Başvekil Celâl Bayar ile.

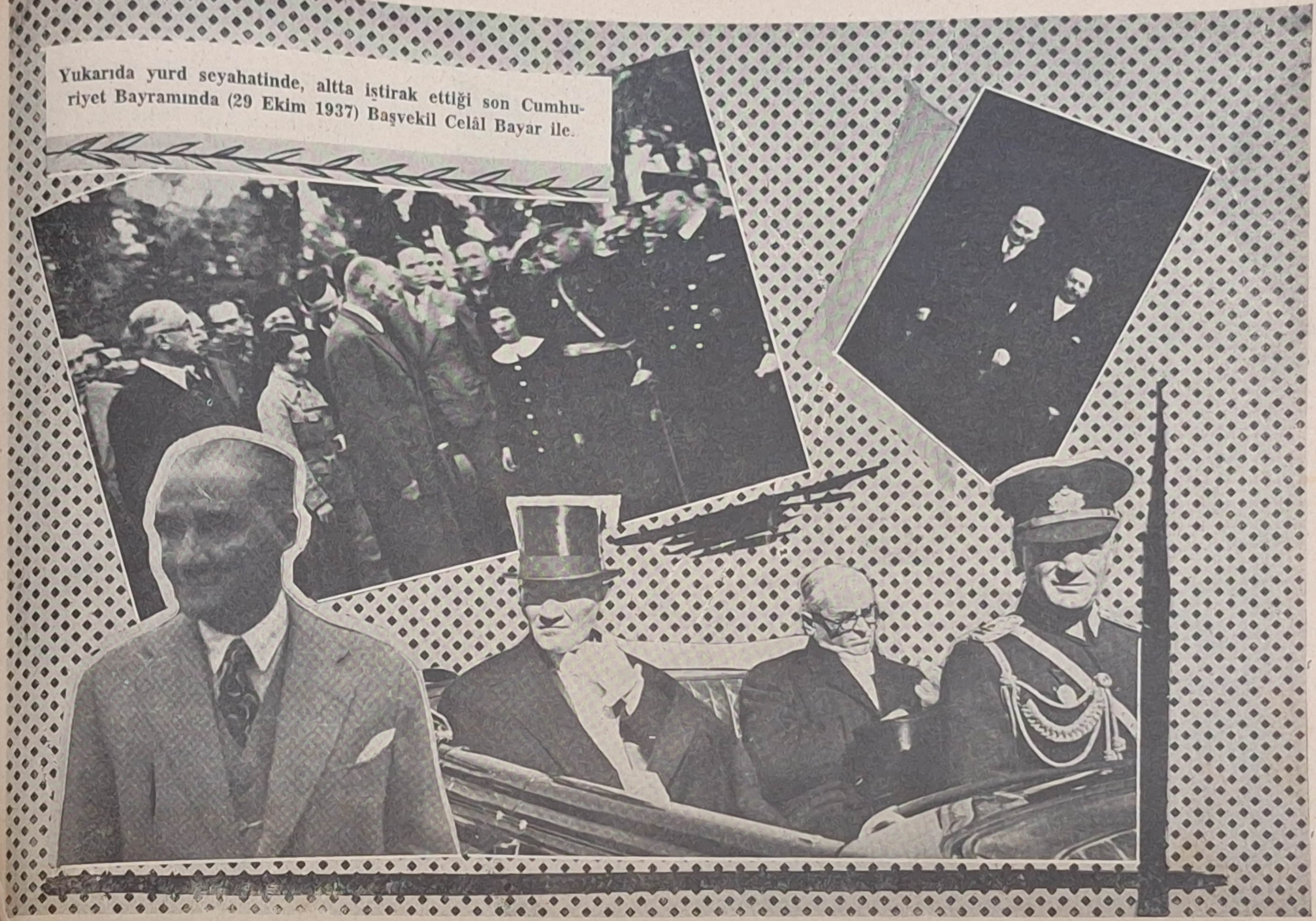

Yukarıda solda İstanbula geliş, ortada bir tetkik seyahatinde izahat alıyor, altta Floryada İnönü ve Salih Bozok ile, solda Bayar ile..

İstanbulda karşılanışı, Bayar'la İş Bankasının 1930 yıldönümü töreninden çıkarken, Tahsin Uzer izahat veriyor.

Hayatında son açtığı Singeç köprüsünün açılış töreninden sonra Munzur kıyısında toprağı tetkik ediyor ve Mersinde..

Bayar Şükrü Kaya ve Tevfik Rüştü ile, altta bir kır gezintisinde, iki grupta ve iki pozu..

Diyarbakırda bir eseri tetkik ediyor, Mareşal ve Bayar'la, her yerde ve her zaman olduğu gibi halkın tezahüratı ile karşılandığı bir yurd gezisinde..

Muhtelif seyahatlerinde ve Pertek Halkevinde..

İstanbula gelişlerinde Vali Üstündağ tarafından karşılanışı ve üç ayrı grupta..

Halk
ve
GENÇLİK
Arasında

Bir yurd gezisinde bir Türk anasını dinliyor, solda İzmir Kız Muallim Mektebinde, kız öğretmenlerle ayrı bir grupta ve gençlik arasında.

Mes'ut yuvalar âşığı Atatürk bir nikâh töreninde ve üç ayrı grupta.

19 Mayıs Gençlik Bayramında istikbali emanet ettiği gençliği seyrediyor, ve halka bir hitabede bulunurken.

Kendisini karşılayan mini minilerle, genç-
lerle konuşuyor ve küçük Ülkü göğsüne
karanfil takarken.

Hususi HAYATINDAN

Enstantanelen

Yukarıda Afet İnan ile, İnönü ile bir sohbette altta bir dinlenme anı ve Kabine erkânı ile.

Her hareketinde ayrı bir ifade taşıyan büyük insanın beş ayrı pozu. Neşesi ve çocuk safiyeti ile hareketleri..

İngiliz kadın gazetecisi ile Gazi Çiftliğinde, Cevad Abbas ile Barajda, Mersin portakal bahçelerinde, hatıralariyle başbaşa.

Savarona yatının güvertesinde orijinal bir kıyafeti, Florya'yı mamure hâline getiren Atatürk, çok sevdiğ deniz ile karşı karşıya.

Harp sahalarında ateş içinde ve en önde çarpışan büyük insan, sporda da örnek olmayı bilmişti. Bu sayfada onu deniz âşığı olarak görüyoruz.

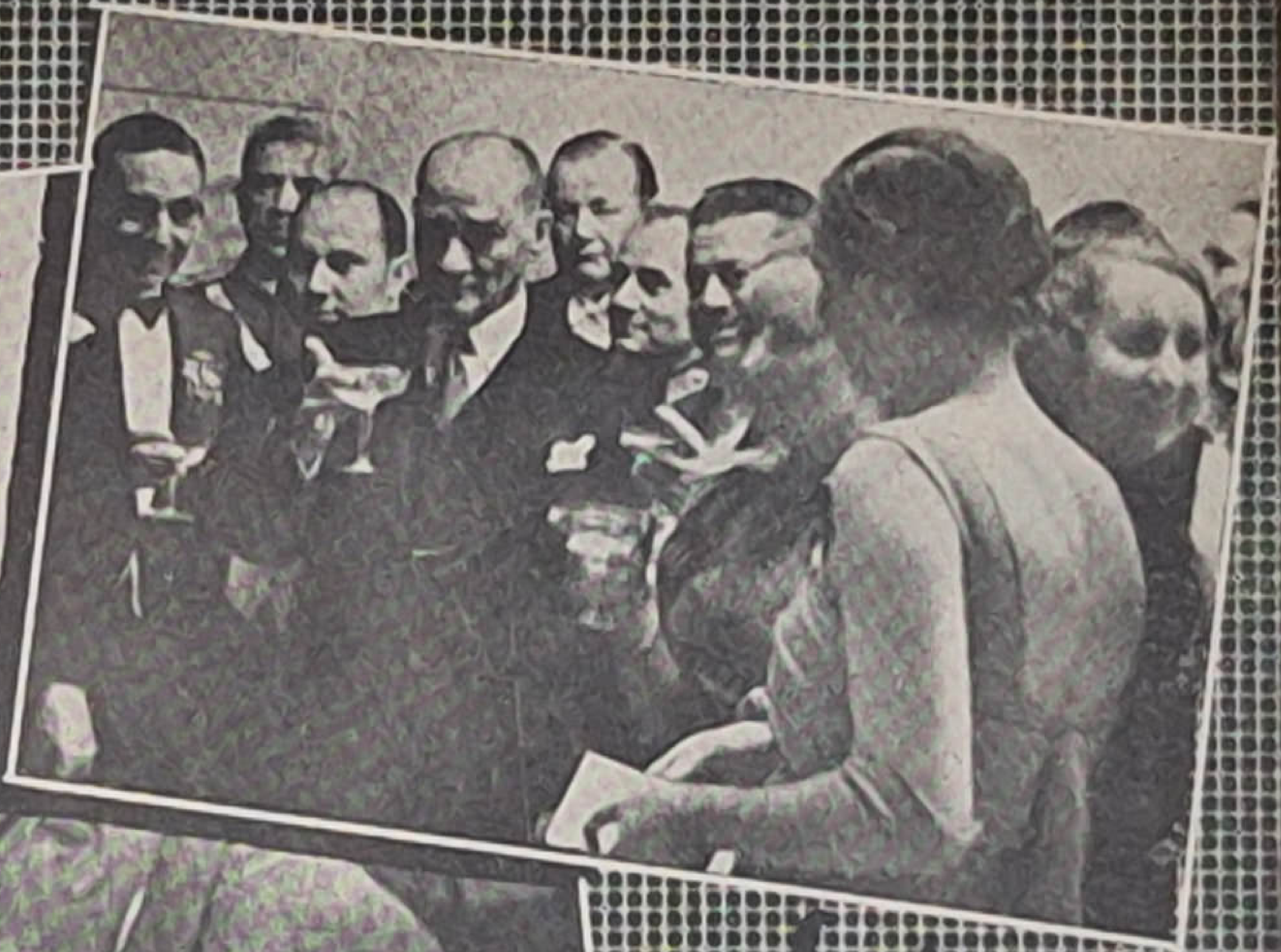

Hususi Sofrası

Onun sofrası, daima akademik münakaşa ve mübahaselerle devam ederdi. Bu enstantaneler, canlı misalidir.

PORTRELER

Enerji kaynağı eşsiz Atatürk'ün görülmemiş üç portresi.

SIN
Giinleri

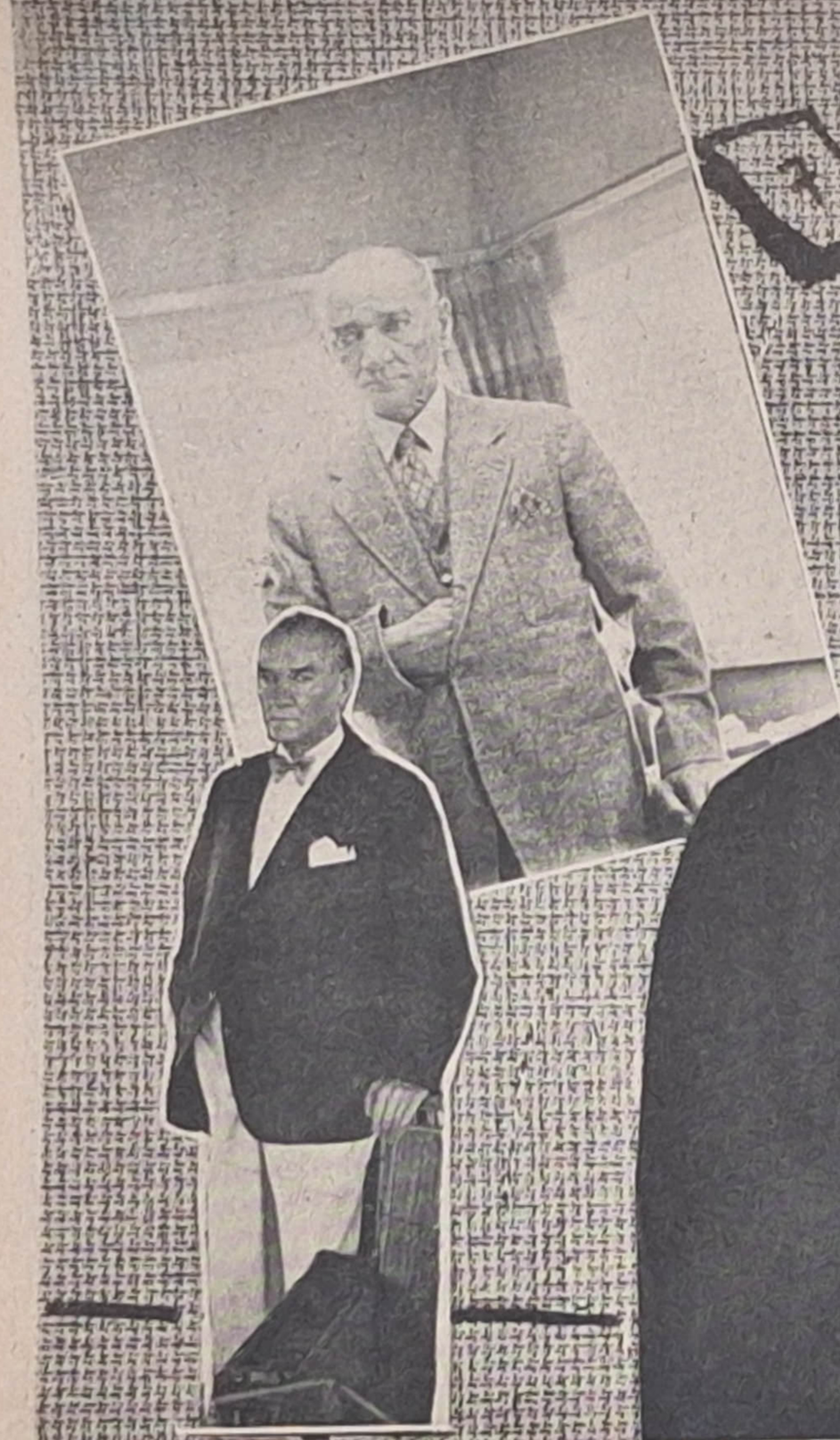

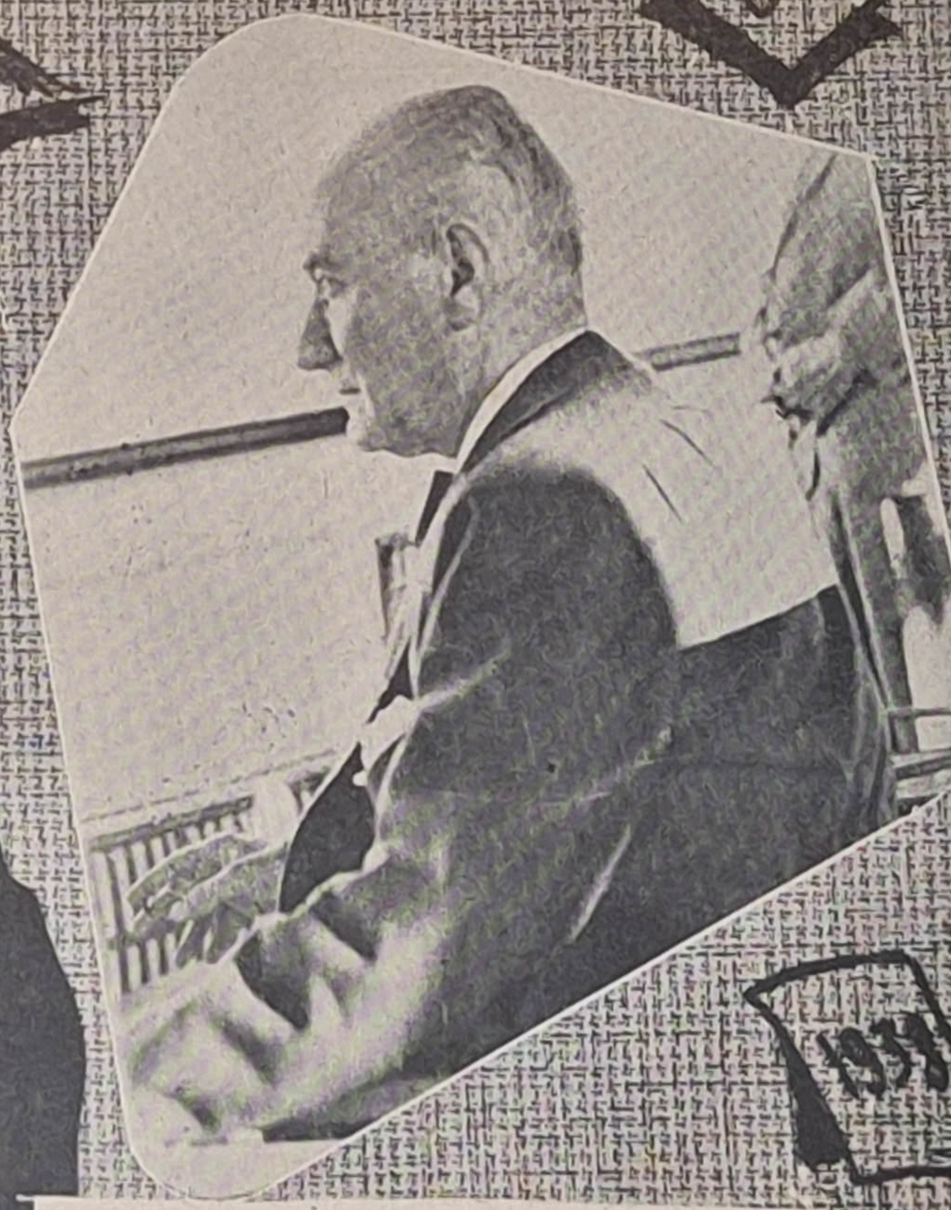

Son günlerine ait bu resimler de Rıdvan bey tarafından çekilmiştir. Rıdvan bey, bütün resimlerini kendisine haber vermeden çekerdim, yalnız bu resimleri müsaadelerini alarak çektim demiştir.

Ebedî

Uykusunda

Bütün bu resimler, insanlık tarihinin eşsiz kahramanı hayata gözlerini kapadığı dakikalarda gene Rıdvan bey tarafından alınmıştır.

Milletçe Ağladık

Gök kubbenin başımıza yıkılır gibi olduğu o acı günde bütün Türklük işte böyle ağlamıştı.

Birinci kitabın kapağı

NÜKTE, FIKRA ve ÇİZGİLERLE
ATATÜRK

BİRİNCİ KİTAPTAKİ FIKRALARDAN BAZILARI

Atatürk'e hakaret eden köylü — Ben Cumhuriyeti böyle kazandım — Fransız Sefirine yapılan muziplik — Kamçısız idare — Atatürk'ün kendi yapıp beğenmediği eser — Karısını ihmal eden bir meb'usa verilen ders — Apoletlerini kimler, nasıl sökmüşlerdi — Hıyar olan meb'us — Florya köşkünde kopan fırtına — Herkesin diline düşmüş bir dedikodunun içyüzü — Satın alınamıyan adam — Mustafa Kemal ve Hindenburg — Ağır bir ithama kendi cevabı — Atatürk, kendisine suikast yapacak adamla karşı karşıya — Paşa Kâzımın bir oyununa oyun — Giyemediği elbise — Atatürk ve içki — Atatürk ve Anası — Atatürk ve Safiye hanım — Atatürk ve Sabiha Gökçen — Atatürk ve Ülkü — Atatürk'ün söylediği, sevdiği ve sevmediği şarkılar — Yeşil ordunun teşekkülü — Atatürk'ün Dolmabahçeden firarı —

İKİNCİ KİTAPTAKİ FIKRALARDAN BAZILARI

Biz, hiçbir zaman mevkii iktidarda kalacağız diye iddiada bulunmadık — Atatürk, Mustafa Sagir'in casus olduğunu nasıl anlamıştı! — Recep Peker - Kâzım Dirik arasındaki ihtilâfta Atatürk'ün hakemliği — Atatürk kendini tarif ediyor — Atatürk'ün din hakkında fikri — Halk neş'esini hiçbir zaman bozmamalı — Birinci Millet Meclisinde Mustafa Kemal (Milletim) diyemiyor — 1922 de Mustafa Kemal'i meb'us yapmak istemiyen Meclis — Tıp öyle söylüyorsa peki — Çerkes Ethemin suikasdı nasıl önlenmişti? — Atatürk'ün devamlı sulh hakkındaki fikirleri — Ben kalblere hükmeden diktatörüm —

ÜÇÜNCÜ KİTABIN İÇİNDEKİ FIKRALARDAN BAZILARI

Atatürk bir İngiliz casusunu nasıl ve niçin affetti? — Hindistan İmparatoru olurdum — Kansız ihtilâli Celâl Bayar yapacak — Tanrı bizim dilimizi de bilir — İtalyan Sefirine bir cevap — Bayrak bir milletin istiklâl alâmetidir, Yunan bayrağını yerden kaldırınız — Majino hattı hakkında fikri — Atatürk'ün kaç manevi evlâdı vardı, kimlerdi, onları nasıl büyütmüştü — Rakı ve kral Kostantin, siz Ankaradan giderseniz, ben Elmadağına çıkar, kurşunum bitinceye kadar vatanı tek başıma müdafaa ederim — Atatürk'ün ayağa kalkarak karşıladığı muharrir — Atatürk'le içki yarışına çıkan Rus elçisi — Kumandan ve dondurma — Atatürk'ün Nuri Conker'le şakaları — Atatürk'ün dudaklarını titreten heyecan — Musolini'nin Atayı Romaya daveti ve aldığı cevap — Şeyhlerin tah[illegible] var — Dostluk zafer hâtıralarını ihyadan daha [illegible] lidir — Yanlışım varsa halk beni tekzip eder — Cami ve Atatürk — Atatürk'ün Allah fikri —

Dikkat! Her biri 500'e yakın fıkrayı ihtiva eden bu üç eserde bugüne kadar Atatürk'e ait hâtıralarını anlatmamış olan yakınları ilk defa bir çok bilinmeyen mevzuları Türk irfan âlemine kazandırmışlardır.

Her kitap 100 büyük sayfa 150 kuruştur.

Umumi tevzi yeri: SABRİ ÖZAKAR, Ankara cad. 42/1 İSTANBUL

1, 2 ve 3. cü KİTAPLARIN 3. cü BASKILARI DA BİTMEKTEDİR

Fiatı: 3 Liradır